

OBSAH

	Předmluva k českému vydání	V
	Rozvržení a struktura učebnice.....	VII
	Obsah	IX
	Seznam symbolů a zkratk.....	XXI
	KAPITOLA 1	
	Poslání a podstata analytické chemie	1
1.1	Poslání analytické chemie.....	1
1.2	Metody kvantitativní analýzy.....	3
1.3	Obecný postup kvantitativní analýzy.....	3
1.3.1	Volba analytické metody	4
1.3.2	Odběr vzorku.....	5
1.3.3	Zpracování vzorku.....	5
1.3.4	Potlačení interferencí.....	6
1.3.5	Kalibrace a měření obsahu analytu.....	7
1.3.6	Výpočet výsledků	7
1.3.7	Určení spolehlivosti výsledků.....	7
1.4	Integroující úloha analytické chemie, systém zpětné vazby.....	7
	ČÁST I	
	NÁSTROJE ANALYTICKÉ CHEMIE	13
	KAPITOLA 2	
	Chemikálie, přístroje a měření v analytické chemii	15
2.1	Výběr a práce s reagenty a chemikáliemi	15
2.1.1	Klasifikace chemikálií	15
2.1.2	Obecná pravidla pro zacházení s chemikáliemi a jejich roztoky	16
2.2	Označování a čištění laboratorního skla	17
2.3	Váhy v analytické laboratoři	17
2.3.1	Analytické váhy.....	17
2.3.2	Zdroje chyb při používání analytických vah.....	18
2.3.3	Laboratorní váhy (předvážky).....	20
2.4	Vybavení a postupy spojené s vážením.....	21
2.4.1	Váženky	21
2.4.2	Exsikátory a sušidla.....	21
2.4.3	Vážení	22
2.5	Filtrování, sušení a žihání sraženin.....	22
2.5.1	Filtrace	23
2.5.2	Sušení.....	25
2.5.3	Žihání.....	26
2.6	Měření objemů.....	26
2.6.1	Pipety	27
2.6.2	Byrety	29
2.6.3	Odměrné baňky	31
2.6.4	Kalibrace odměrných nádob	32
	KAPITOLA 3	
	Výpočetní technika a chemoinformatika v analytické chemii	35
3.1	Signál a jeho zpracování analytické chemii.....	35
3.2	Chemoinformatika v analytické chemii.....	38
	KAPITOLA 4	
	Výpočty v analytické chemii	41
4.1	Jednotky měření	41
4.1.1	Jednotky SI.....	41
4.1.2	Rozdíl mezi hmotností a tíhou.....	44

4.1.3	Látkové množství a mol.....	44
4.1.4	Výpočet látkového množství.....	48
4.2	Roztoky a jejich složení	48
4.2.1	Obsah látek v roztoku.....	48
4.2.3	Hustota roztoků.....	55
4.3	Chemická stechiometrie	56
4.3.1	Empirické, molekulové a racionální vzorce.....	56
4.3.2	Stechiometrické výpočty.....	57
	Cvičení	59
KAPITOLA 5		
	Chyby měření v analytické chemii	63
5.1	Důležité pojmy	64
5.1.1	Průměr a medián.....	65
5.1.2	Přesnost.....	65
5.1.3	Přesnost.....	66
5.1.4	Druhy chyb v experimentálních datech (výsledcích).....	67
5.2	Systematické chyby	68
5.2.1	Zdroje systematických chyb.....	68
5.2.2	Vliv systematických chyb na výsledky analýz.....	69
5.2.3	Detekce systematických přístrojových a lidských chyb.....	70
5.2.4	Detekce systematických chyb metody.....	70
	Cvičení	72
KAPITOLA 6		
	Náhodné chyby v analytické chemii	75
6.1	Povaha náhodných chyb	75
6.1.1	Zdroje náhodných chyb.....	76
6.1.2	Rozdělení četnosti výsledků experimentu.....	76
6.2	Statistické zpracování náhodných chyb	79
6.2.1	Statistické vzorky a soubory dat.....	80
6.2.2	Vlastnosti Gaussovy křivky.....	80
6.2.3	Směrodatná odchylka výběru: míra přesnosti.....	84
6.2.4	Spolehlivost s jako míra přesnosti.....	86
6.2.5	Rozptyl a jiné míry přesnosti.....	88
6.3	Směrodatná odchylka vypočítaných výsledků	89
6.3.1	Směrodatná odchylka součtu nebo rozdílu.....	89
6.3.2	Směrodatná odchylka součinu nebo podílu.....	90
6.3.3	Směrodatné odchylky v exponenciálních výpočtech.....	92
6.3.4	Směrodatné odchylky logaritmu a odlogaritmování.....	93
6.4	Uvádění vypočítaných výsledků	94
6.4.1	Platné číslice.....	94
6.4.2	Platné číslice při výpočtech.....	94
6.4.3	Zaokrouhlování výsledků (dat).....	96
6.4.4	Vyjadřování výsledků chemických výpočtů.....	96
	Cvičení	96
KAPITOLA 7		
	Statistické zpracování a vyhodnocení dat	101
7.1	Konfidenční intervaly	102
7.1.1	Hledání konfidenčního intervalu, je-li σ známé nebo je s dobrým odhadem σ	102
7.1.2	Hledání konfidenčního intervalu, je-li σ neznámé.....	104
7.2	Statistické nástroje pro testování hypotéz	106
7.2.1	Porovnání střední hodnoty se vztahnou hodnotou.....	106
7.2.2	Porovnání dvou středních hodnot (průměrů).....	110
7.2.3	Chyby při testování hypotéz.....	113
7.2.4	Porovnání rozptylů.....	114
7.3	Analýza rozptylu	116
7.3.1	Koncepty ANOVA.....	116

7.3.2	Jednofaktoriální ANOVA.....	117
7.3.3	Identifikace odlišných výsledků.....	121
7.4	Detekce hrubých chyb	122
7.4.1	Q -Test.....	122
7.4.2	Jiné statistické testy.....	123
7.4.3	Doporučení pro zacházení s odlehlými výsledky.....	123
	Cvičení	124

KAPITOLA 8

	Vzorkování, standardizace a kalibrace	129
8.1	Analytické vzorky a metody	130
8.1.1	Třídění metod podle velikosti vzorků a zastoupení analytů.....	130
8.1.2	Skutečné vzorky.....	132
8.2	Odběr vzorků (vzorkování)	137
8.2.1	Získání reprezentativního vzorku.....	137
8.2.2	Nejistota vzorkování.....	138
8.2.3	Hrubý vzorek.....	138
8.2.4	Příprava laboratorního vzorku.....	142
8.2.5	Počet laboratorních vzorků.....	147
8.3	Rozklad a rozpouštění vzorku	148
8.3.1	Rozpouštění v anorganických kyselinách.....	148
8.3.2	Rozpouštění v alkalických hydroxidech.....	149
8.3.3	Tlakový a mikrovlnný rozklad.....	149
8.3.4	Rozklad tavením.....	150
8.3.5	Rozklad organických látek.....	151
8.4	Automatické zpracování vzorků	152
8.4.1	Diskrétní metody.....	152
8.4.2	Průtokové metody.....	152
8.5	Standardizace a kalibrace	155
8.5.1	Porovnání se standardy.....	155
8.5.2	Kalibrace vnějšími standardy.....	156
8.5.3	Metoda nejmenších čtverců.....	158
8.5.4	Chyby při kalibraci vnějšími standardy.....	164
8.6	Minimalizace chyb analytických postupů	166
8.6.1	Separace.....	166
8.6.2	Saturace, modifikování matrice a maskování.....	167
8.6.3	Ředění vzorku a napodobování matrice.....	167
8.6.4	Metody vnitřního standardu.....	167
8.6.5	Metody přídavku standardu.....	170
8.7	Výkonnostní parametry analytických metod	171
8.7.1	Citlivost a mez detekce.....	171
8.7.2	Lineární dynamický rozsah.....	172
8.7.3	Zabezpečování kvality analytických výsledků.....	172
	Cvičení	175

ČÁST II**CHEMICKÉ ROVNOVÁHY**..... 181**KAPITOLA 9**

	Vodné roztoky a chemické rovnováhy	183
9.1	Chemické složení vodných roztoků	183
9.1.1	Klasifikace roztoků elektrolytů.....	183
9.1.2	Kyseliny a zásady.....	184
9.1.3	Amfiprotní částice.....	185
9.1.4	Autoprotolýza.....	186
9.1.5	Síla kyselin a zásad.....	187
9.2	Chemická rovnováha	187
9.2.1	Rovnovážný stav.....	188
9.2.2	Vztahy pro rovnovážnou konstantu.....	189
9.2.3	Druhy rovnovážných konstant v analytické chemii.....	190

9.2.4	Použití iontového součinu vody.....	190
9.2.5	Použití součinu rozpustnosti.....	193
9.2.6	Použití acidobazických disociačních konstant.....	196
9.3	Tlumivé roztoky.....	203
9.3.1	Výpočet pH tlumivých roztoků.....	203
9.3.2	Vlastnosti tlumivých roztoků.....	206
	Cvičení.....	211
	KAPITOLA 10	
	Vliv elektrolytů na chemickou rovnováhu.....	215
10.1	Vliv elektrolytů na chemickou rovnováhu.....	215
10.1.1	Vliv iontového náboje na rovnováhu.....	217
10.1.2	Vliv iontové síly.....	217
10.1.3	Solný vliv.....	218
10.2	Aktivitní koeficienty.....	219
10.2.1	Vlastnosti aktivitních koeficientů.....	219
10.2.2	Debyeova–Hückelova rovnice.....	220
10.2.3	Výpočty chemických rovnováh s užitím aktivitních koeficientů.....	223
10.2.4	Zanedbání aktivitních koeficientů ve výpočtech chemických rovnováh.....	225
	Cvičení.....	225
	KAPITOLA 11	
	Řešení chemických rovnováh ve složitých systémech.....	227
11.1	Metoda pro řešení chemických rovnováh ve složitých systémech.....	228
11.1.1	Látková bilance částic.....	228
11.1.2	Nábojová bilance.....	230
11.1.3	Postup pro výpočty v systému obsahujícím vícenásobné chemické rovnováhy.....	232
11.2	Výpočet rozpustnosti systematickou metodou.....	233
11.2.1	Rozpustnost hydroxidů kovů.....	233
11.2.2	Vliv pH roztoku na rozpustnost.....	236
11.2.3	Vliv nedisociovaných látek na srážecí rovnováhy.....	238
11.2.4	Rozpustnost sraženin v přítomnosti komplexačních činidel.....	239
11.3	Separace iontů pomocí řízené koncentrace srážecího činidla.....	242
11.3.1	Výpočet možnosti separace iontů.....	243
11.3.2	Ovlivňování koncentrace sulfidových aniontů.....	244
	Cvičení.....	250
	ČÁST III	
	CHEMICKÉ METODY ANALÝZY.....	253
	KAPITOLA 12	
	Vázková stanovení.....	255
12.1	Vázková stanovení založená na vylučování málo rozpustných sloučenin.....	255
12.1.1	Vlastnosti sraženin a srážecích činidel.....	256
12.1.2	Velikost částic a filtrovatelnost sraženin.....	256
12.1.3	Koloidní sraženiny.....	258
12.1.4	Krystalické sraženiny.....	260
12.1.5	Spolusrážení.....	261
12.1.6	Srážení z homogenního prostředí.....	263
12.1.7	Sušení a žihání sraženin.....	264
12.2	Výpočty ve vázkových stanoveních.....	265
12.3	Použití vázkových stanovení.....	268
12.3.1	Anorganická srážecí činidla.....	268
12.3.2	Redukční činidla.....	268
12.3.3	Organická srážecí činidla.....	269

12.3.4	Vázková stanovení funkčních skupin organických sloučenin.....	271
12.4	Vázková stanovení založená na využití těkavých látek.....	272
	Cvičení.....	273

KAPITOLA 13

	Odměrná stanovení.....	277
13.1	Základní pojmy používané při odměrných stanoveních.....	278
13.1.1	Bod ekvivalence a bod konce titrace. Indikátory.....	278
13.1.2	Primární standardy.....	279
13.2	Odměrné roztoky.....	280
13.3	Výpočty v odměrných stanoveních.....	281
13.3.1	Výpočty koncentrace odměrných roztoků.....	281
13.3.2	Výpočty množství analytu ve vzorku.....	283
13.4	Titrační křivky.....	287
13.4.1	Typy titračních křivek.....	287
13.4.2	Koncentrační změny v průběhu titrace.....	287
13.5	Gravimetrické titrace.....	289
	Cvičení.....	290

KAPITOLA 14

	Základy neutralizačních titrací.....	293
14.1	Odměrné roztoky a indikátory v neutralizačních titracích.....	293
14.1.1	Odměrné roztoky.....	294
14.1.2	Acidobazické indikátory.....	294
14.2	Titrace silných kyselin a silných zásad.....	297
14.2.1	Titrace silné kyseliny odměrným roztokem silné zásady.....	297
14.2.2	Titrace silné zásady odměrným roztokem silné kyseliny.....	300
14.3	Titrace slabých kyselin.....	303
14.3.1	Výpočet průběhu titrační křivky.....	303
14.3.2	Vliv koncentrace na titrační křivku.....	307
14.3.3	Vliv úplnosti reakce na titrační křivku.....	308
14.3.4	Výběr indikátoru.....	308
14.4	Titrace slabých zásad.....	310
14.5	Změny složení titrovaného roztoku během neutralizační titrace.....	313
	Cvičení.....	317

KAPITOLA 15

	Titrace směsných systémů kyselin a zásad.....	321
15.1	Směsi silné a slabé kyseliny nebo silné a slabé zásady.....	321
15.2	Vícesytné kyseliny a zásady.....	325
15.3	Tlumivé roztoky obsahující vícesytné kyseliny.....	328
15.4	Výpočet pH roztoků hydrogensolí NaHA.....	330
15.5	Titrační křivky pro vícesytné kyseliny.....	333
15.6	Titrační křivky pro vícesytné zásady.....	343
15.7	Titrační křivky pro amfiprotní látky.....	345
15.8	Složení roztoků vícesytných kyselin jako funkce pH.....	347
15.8.1	Distribuční diagramy závislosti α -hodnot na pH.....	347
15.8.2	Logaritmické koncentrační diagramy.....	349
	Cvičení.....	353

KAPITOLA 16

	Použití neutralizačních titrací.....	357
16.1	Odměrné roztoky pro neutralizační titrace.....	357
16.1.1	Příprava odměrných roztoků kyselin.....	357
16.1.2	Standardizace odměrných roztoků kyselin.....	358
16.1.3	Příprava odměrných roztoků zásad.....	360
16.1.4	Standardizace odměrných roztoků zásad.....	361
16.2	Typická stanovení neutralizačními titracemi.....	362
16.2.1	Elementární analýza.....	362

16.2.2	Stanovení anorganických látek	364
16.2.3	Stanovení organických funkčních skupin	367
	Cvičení	369
	KAPITOLA 17	
	Komplexotvorné a srážecí titrace	373
17.1	Rovnováha komplexotvorných reakcí	373
17.1.1	Vznik komplexů kov-chelát	373
17.1.2	Konstanta stability	375
17.1.3	Podmíněná konstanta stability	376
17.2	Organická komplexační činidla	379
17.3	Komplexotvorné titrace	380
17.3.1	Ethylendiamintetraoctová kyselina	382
17.3.2	Komplexy EDTA s ionty kovů	383
17.3.3	Výpočty chemických rovnováh systémů s EDTA	386
17.3.4	Titrační křivky titrací s EDTA	389
17.3.5	Vliv přítomnosti dalších komplexačních činidel na titrační křivku titrací s EDTA	393
17.3.6	Indikátory titrací s EDTA	396
17.3.7	Metody odměrných stanovení využívajících EDTA	399
17.4	Srážecí titrace	401
17.4.1	Titrační křivky srážecích titrací	402
17.4.2	Titrační křivky pro titraci směsi aniontů	404
17.4.3	Využití srážecích titrací, indikace bodu konce titrace	407
	Cvičení	409
	ČÁST III	
	ELEKTROANALYTICKÉ METODY	413
	KAPITOLA 18	
	Úvod do elektroanalytické chemie	415
18.1	Charakteristika oxidačně-redukčních reakcí	415
18.1.1	Porovnání redoxních a acidobazických reakcí	416
18.1.2	Redoxní reakce v elektrochemických člancích	417
18.2	Elektrochemické články	418
18.2.1	Katody a anody	420
18.2.2	Typy elektrochemických článků	420
18.2.3	Schematický zápis článků	421
18.2.4	Proudy v elektrochemických člancích	422
18.3	Elektroodvé potenciály	423
18.3.1	Konvence při volbě znamének pro potenciály článků	424
18.3.2	Standardní vodíková elektroda jako referentní elektroda	427
18.3.3	Elektroodvé potenciály a standardní elektroodvé potenciály	428
18.3.4	Další důsledky znaménkové konvence IUPAC	430
18.3.5	Vliv koncentrace na elektroodvé potenciál: Nernstova rovnice ..	430
18.3.6	Standardní elektroodvé potenciály	433
18.3.7	Omezení při používání standardních elektroodvých potenciálů ..	436
18.4	Konduktometrie a dielektrimetrie	439
18.4.1	Konduktometrie	439
18.4.2	Dielektrimetrie	442
	Cvičení	442
	KAPITOLA 19	
	Využití standardních elektroodvých potenciálů	445
19.1	Výpočty napětí elektrochemických článků	445
19.2	Experimentální stanovení standardních potenciálů	451
19.3	Výpočet rovnováh redoxních reakcí	454
19.4	Oxidačně-redukční titrační křivky	458
19.4.1	Elektroodvé potenciál během oxidačně-redukční titrace	458
19.4.2	Výpočet průběhu oxidačně-redukční titrační křivky	460

19.4.3	Vliv proměnných na oxidačně-redukční titrační křivky	467
19.8	Indikátory oxidačně-redukčních titrací	468
19.5.1	Oxidačně-redukční indikátory	468
19.5.2	Specifické oxidačně-redukční indikátory	471
19.5.3	Autoindikace	471
19.6	Potenciometrická detekce bodu ekvivalence oxidačně-redukční titrace	471
	Cvičení	471
	KAPITOLA 20	
	Oxidačně-redukční titrace	475
20.1	Pomocná oxidační a redukční činidla	475
20.1.1	Pomocná redukční činidla	476
20.1.2	Pomocná oxidační činidla	477
20.2	Použití redukčních činidel v odměrné analýze	477
20.2.1	Odměrné roztoky železnatých iontů	477
20.2.2	Thiosíran sodný	478
20.3	Použití oxidačních činidel v odměrné analýze	480
20.3.1	Silná oxidační činidla: manganistan draselný a ceričitá sůl	480
20.3.2	Dichroman draselný	486
20.3.3	Jod	487
20.3.4	Bromičnan draselný jako zdroj bromu	489
20.3.5	Stanovení vody podle Karl Fischera	491
	Cvičení	492
	KAPITOLA 21	
	Potenciometrie	495
21.1	Obecný princip potenciometrického měření	495
21.2	Typy elektrod používaných v potenciometrii	497
21.3	Referentní (srovnávací) elektrody	498
21.3.1	Kalomelová a merkursulfátová elektroda	499
21.3.2	Argentchloridová elektroda	501
21.4	Potenciál kapalinového rozhraní	501
21.5	Indikační elektrody	502
21.5.1	Kovové indikační elektrody prvního druhu	502
21.5.2	Inertní elektrody pro redoxní systémy	503
21.5.3	Membránové indikační elektrody	503
21.5.4	Detektory plynů	512
21.6	Přístroje pro měření napětí	516
21.7	Přímá potenciometrie	516
21.7.1	Vztahy pro přímou potenciometrii	516
21.7.2	Kalibrační měření s vnějším standardem	518
21.7.3	Aktivita, nebo koncentrace?	520
21.7.4	Metoda přidavku standardu	521
21.7.5	Potenciometrické měření pH se skleněnou elektrodou	521
21.8	Potenciometrické titrace	523
21.8.1	Určení bodu konce titrace	525
21.8.2	Neutralizační titrace	525
21.8.3	Oxidačně-redukční titrace	525
21.9	Potenciometrické určení rovnovážných konstant	525
21.9.1	Určení disociačních konstant	525
21.9.2	Určení konstant stability	527
	Cvičení	528
	KAPITOLA 22	
	Metody založené na úplné elektrolyze: elektrogravimetrie a coulometrie	533
22.1	Vliv proudu na napětí článku	533
22.1.1	Ohmická polarizace neboli ohmický spád	535
22.1.2	Polarizační efekty	536

22.2	Selektivita elektrolytických metod.....	539	
22.3	Elektrogravimetrické metody.....	541	
22.3.1	Galvanostatická elektrogravimetrie.....	542	
22.3.2	Potenciostatická elektrogravimetrie.....	544	
22.4	Coulometrické metody.....	546	
22.4.1	Elektrický náboj a zákony elektrolyzy.....	547	
22.4.2	Typy coulometrických měření.....	548	
22.4.3	Potenciostatická coulometrie.....	548	
22.4.4	Coulometrické titrace.....	550	
	Cvičení	555	
KAPITOLA 23			
	Voltametrie	559	
23.1	Potenciálové programy ve voltametrii.....	560	
23.2	Voltametrická instrumentace.....	561	
23.2.1	Pracovní elektrody.....	563	
23.2.2	Voltametrická křivka.....	565	
23.3	Voltametrie v míchaných roztocích.....	566	
23.3.1	Koncentrační profily u povrchu elektrody.....	567	
23.3.2	Voltametrické proudy.....	570	
23.3.3	Kyslíková vlna.....	573	
23.3.4	Využití voltametrie a amperometrie v míchaných roztocích.....	573	
23.4	Polarografie.....	579	
23.4.1	Polarografické proudy.....	579	
23.4.2	Polarogramy.....	580	
23.4.3	Difuzní proud na kapající rtuťové elektrodě.....	580	
23.4.4	Zbytkový proud.....	580	
23.5	Pulsní voltametrie.....	581	
23.5.1	Diferenční pulsní voltametrie.....	581	
23.5.2	Square-wave voltametrie.....	582	
23.6	Rozpouštěcí voltametrie.....	583	
23.6.1	Elektrolytické nahromadění analytu.....	584	
23.6.2	Doba klidu.....	584	
23.6.3	Voltametrické stanovení.....	584	
23.6.4	Adsorpční rozpouštěcí voltametrie.....	585	
23.7	Cyklická voltametrie.....	585	
23.8	Voltametrie na mikroelektrodách.....	589	
23.9	Analytické využití voltametrie.....	589	
23.9.1	Stanovení anorganických sloučenin.....	590	
23.9.2	Stanovení organických sloučenin.....	590	
	Cvičení	591	
ČÁST V			
Spektrochemická analýza			593
KAPITOLA 24			
	Úvod do spektrochemických metod	595	
24.1	Vlastnosti elektromagnetického záření.....	596	
24.1.1	Vlnový charakter elektromagnetického záření.....	596	
24.1.2	Částicový charakter záření: foton.....	598	
24.2	Interakce záření s hmotou.....	599	
24.2.1	Spektrum elektromagnetického záření.....	599	
24.2.2	Spektroskopická měření.....	601	
24.3	Absorpce záření.....	601	
24.3.1	Lambertův–Beerův zákon.....	603	
24.3.2	Absorpční spektra.....	607	
24.3.3	Odchyšky od Lambertova–Beerova zákona.....	610	
24.4	Emise elektromagnetického záření.....	615	
24.4.1	Atomová emisní spektra.....	616	
24.4.2	Emise záření fluorescencí a fosforescencí.....	619	
	Cvičení	621	

KAPITOLA 25		
	Instrumentace v optické spektrometrii	625
25.1	Součásti přístrojů.....	625
25.1.1	Optické materiály.....	626
25.1.2	Zdroje záření.....	627
25.1.3	Selektory vlnových délek.....	631
25.1.4	Detekce a měření zářivého toku.....	639
25.1.5	Zpracování a čtení signálu.....	646
25.1.6	Kyvety.....	647
25.2	Absorpční spektrometry v oblasti UV/VIS.....	648
25.2.1	Jednopaprskové přístroje.....	648
25.2.2	Dvoupaprskové přístroje.....	648
25.2.3	Multikanálové přístroje.....	649
25.3	Absorpční spektrometry v infračervené oblasti.....	650
25.3.1	Disperzní infračervené spektrometry.....	650
25.3.2	Infračervené spektrometry s Fourierovou transformací.....	650
	Cvičení	656
KAPITOLA 26		
	Molekulová absorpční spektroskopie	659
26.1	Molekulová absorpční spektroskopie v ultrafialové a viditelné oblasti.....	659
26.1.1	Absorbující specie.....	659
26.1.2	Aplikace spektroskopie UV/VIS v kvalitativní analýze.....	662
26.1.3	Aplikace spektroskopie UV/VIS v kvantitativní analýze.....	664
26.1.4	Odměrná stanovení se spektrometrickou indikací konce titrace.....	673
26.1.5	Spektrometrické studium složení komplexů.....	676
26.2	Spektrometrická stanovení v průtokovém uspořádání.....	678
26.2.1	Instrumentace v průtokové injekční analýze.....	679
26.2.2	Pokročilé techniky průtokové analýzy.....	680
26.2.3	Typické aplikace průtokové injekční analýzy.....	680
26.3	Infračervená absorpční spektroskopie.....	681
26.3.1	Infračervená spektra.....	682
26.3.2	Instrumentace v infračervené spektrometrii.....	683
26.3.3	Využití infračervené spektroskopie v kvalitativní analýze.....	685
26.3.4	Využití infračervené spektroskopie v kvantitativní analýze.....	686
	Cvičení	687
KAPITOLA 27		
	Molekulová fluorescenční spektroskopie	693
27.1	Teorie molekulové fluorescence.....	693
27.1.1	Relaxační procesy.....	694
27.1.2	Fluoreskující specie.....	695
27.2	Vztah mezi koncentrací analytu a intenzitou fluorescence.....	696
27.3	Instrumentace ve fluorescenční spektroskopii.....	697
27.4	Aplikace molekulových fluorescenčních metod.....	699
27.4.1	Stanovení anorganických analytů.....	699
27.4.2	Stanovení organických analytů.....	699
27.5	Molekulová fosforescenční spektroskopie.....	700
27.6	Chemiluminiscence.....	702
	Cvičení	703
KAPITOLA 28		
	Atomová spektroskopie	705
28.1	Vznik atomových spekter.....	706
28.1.1	Atomová emisní spektra.....	706
28.1.2	Atomová absorpční spektra.....	707
28.1.3	Atomová fluorescenční spektra.....	707
28.1.4	Šířka atomových spektrálních čar.....	707

28.2	Vznik atomů a iontů	708
28.2.1	Zavádění vzorku.....	709
28.2.2	Plazmové zdroje.....	710
28.2.3	Plamenové atomizátory.....	714
28.2.4	Elektrotermické atomizátory.....	717
28.2.5	Další typy atomizátorů.....	718
28.3	Atomová emisní spektrometrie	719
28.3.1	Instrumentace v ICP-OES.....	719
28.3.2	Zdroje nelinearity kalibračních závislostí v atomové emisní spektrometrii.....	720
28.3.3	Interference v atomové emisní spektrometrii.....	721
28.3.4	Aplikace.....	722
28.4	Atomová absorpční spektrometrie	723
28.4.1	Šířka čáry v AAS.....	723
28.4.2	Instrumentace v AAS.....	723
28.4.3	Atomová absorpční spektrometrie s plamenovou atomizací.....	727
28.4.4	Atomová absorpční spektrometrie s elektrotermickou atomizací.....	728
28.4.5	Technika generování tékavých specií.....	729
28.4.6	Interference v atomové absorpční spektrometrii.....	732
28.5	Atomová fluorescenční spektrometrie	732
	Cvičení	733
KAPITOLA 29		
	Hmotnostní spektrometrie	735
29.1	Principy hmotnostní spektrometrie	735
29.1.1	Hmotnost atomů a molekul.....	736
29.1.2	Poměr hmotnosti a náboje.....	737
29.2	Hmotnostní spektrometry	737
29.2.1	Součásti hmotnostního spektrometru.....	737
29.2.2	Hmotnostní analyzátory.....	738
29.2.3	Detektory iontů.....	740
29.3	Atomová hmotnostní spektrometrie	741
29.3.1	Iontové zdroje v atomové hmotnostní spektrometrii.....	741
29.3.2	Interference v atomové hmotnostní spektrometrii.....	743
29.3.3	Aplikace atomové hmotnostní spektrometrie.....	744
29.4	Molekulová hmotnostní spektrometrie	744
29.4.1	Molekulová hmotnostní spektra.....	745
29.4.2	Instrumentace v molekulové hmotnostní spektrometrii.....	745
29.4.3	Aplikace molekulové hmotnostní spektrometrie.....	748
	Cvičení	750
ČÁST IV		
	KINETICKÉ A SEPARAČNÍ METODY	751
KAPITOLA 30		
	Kinetické analytické metody	753
30.1	Rychlost chemické reakce	754
30.1.1	Mechanismy reakcí a rychlostní rovnice.....	754
30.1.2	Rychlostní rovnice reakcí prvního řádu.....	755
30.1.3	Rychlostní rovnice pro reakce druhého a pseudoprvního řádu.....	758
30.1.4	Katalyzované reakce.....	759
30.2	Stanovení rychlosti reakce	763
30.2.1	Experimentální metody.....	764
30.2.2	Typy kinetických metod.....	764
30.3	Aplikace kinetických metod	769
30.3.1	Katalytické metody.....	769
30.3.2	Nekatalytické metody.....	772
30.3.3	Kinetická stanovení složek směsí.....	772
	Cvičení	773

KAPITOLA 31		
	Úvod do analytických separačních metod	775
31.1	Srážení	776
31.1.1	Srážení založené na kontrole kyselosti.....	777
31.1.2	Srážení sulfidem.....	777
31.1.3	Srážení dalšími anorganickými činidly.....	778
31.1.4	Srážení organickými činidly.....	778
31.1.5	Srážení látek přítomných ve stopovém množství.....	778
31.1.6	Elektrolytické srážení.....	779
31.1.7	Vysolování a vsolování proteinů.....	779
31.2	Destilace	779
31.3	Extrakce	780
31.3.1	Principy.....	780
31.3.2	Extrakce anorganických látek.....	782
31.3.3	Extrakce na pevné fázi.....	783
31.4	Iontová výměna	784
31.4.1	Iontově výměnné pryskyřice.....	784
31.4.2	Iontově výměnné rovnováhy.....	784
31.4.3	Aplikace iontově výměnných metod.....	785
31.5	Chromatografické separace	786
31.5.1	Obecný popis chromatografie.....	787
31.5.2	Klasifikace chromatografických metod.....	787
31.5.3	Eluce v kolonové chromatografii.....	787
31.5.4	Rychlost pohybu látek kolonou.....	790
31.5.5	Rozmývání zón a účinnost kolony.....	793
31.5.6	Proměnné ovlivňující účinnost kolony.....	796
31.5.7	Rozlišení.....	800
31.5.8	Využití chromatografie.....	805
	Cvičení	805
KAPITOLA 32		
	Plynová chromatografie	809
32.1	Instrumentace pro rozdělovací plynovou chromatografii	810
32.1.1	Zdroj a regulace nosného plynu.....	810
32.1.2	Dávkování vzorku.....	811
32.1.3	Typy kolon a kolonové termostaty.....	812
32.1.4	Chromatografické detektory.....	814
32.2	Kolony a stacionární fáze v plynové chromatografii	819
32.2.1	Kapilární kolony.....	819
32.2.2	Náplňové kolony.....	820
32.2.3	Kapalné stacionární fáze.....	821
32.3	Aplikace rozdělovací plynové chromatografie	823
32.3.1	Kvalitativní analýza.....	823
32.3.2	Kvantitativní analýza.....	826
32.3.3	Pokroky v plynové chromatografii.....	827
32.4	Adsorpční plynová chromatografie	829
	Cvičení	829
KAPITOLA 33		
	Vysokoúčinná kapalinová chromatografie	833
33.1	Instrumentace	834
33.1.1	Zásobníky mobilní fáze a systémy pro její úpravu.....	835
33.1.2	Čerpadla.....	837
33.1.3	Systémy pro dávkování vzorku.....	837
33.1.4	Kolony pro HPLC.....	838
33.1.5	Detektory v HPLC.....	839
33.2	Rozdělovací chromatografie	840
33.2.1	Vázané stacionární fáze.....	840
33.2.2	Normální a reverzní fáze.....	842
33.2.3	Výběr mobilní a stacionární fáze.....	843

33.2.4	Aplikace.....	843
33.3	Adsorpční chromatografie	843
33.4	Iontová chromatografie	844
33.4.1	Iontová chromatografie založená na supresorech.....	845
33.4.2	Jednokolonová iontová chromatografie	846
33.5	Vylučovací chromatografie	846
33.5.1	Náplně kolon	847
33.5.2	Aplikace.....	847
33.6	Afinitní chromatografie	849
33.7	Chirální chromatografie	850
33.8	Srovnání vysokoúčinné kapalinové chromatografie a plynové chromatografie	850
	Cvičení	851
KAPITOLA 34		
	Další separační metody	853
34.1	Separace superkritickou tekutinou	853
34.1.1	Vlastnosti superkritických tekutin.....	854
34.1.2	Přístrojové vybavení a vliv experimentálních podmínek.....	854
34.1.3	Srovnání superkritické fluidní chromatografie s ostatními kolonovými metodami.....	856
34.1.4	Aplikace.....	856
34.2	Planární chromatografie	857
34.2.1	Aplikace tenkovrstvé chromatografie	857
34.2.2	Principy tenkovrstvé chromatografie	858
34.2.3	Papírová chromatografie.....	859
34.3	Kapilární elektroforéza	860
34.3.1	Přístrojové vybavení pro kapilární elektroforézu	860
34.3.2	Elektroosmotický tok	861
34.3.3	Principy elektroforetických separací.....	862
34.3.4	Aplikace kapilární elektroforézy.....	863
34.4	Kapilární elektrochromatografie	865
34.4.1	Elektrochromatografie s náplňovými kolonami.....	866
34.4.2	Micelární elektrokinetická kapilární chromatografie.....	866
34.5	Frakcionace tokem v poli	868
34.5.1	Separací mechanismy	868
34.5.2	Metody frakcionace tokem v poli.....	870
34.5.3	Výhody frakcionace tokem v poli ve srovnání s chromatografickými metodami.....	871
	Cvičení	872
	DODATKY	875
	Dodatek 1 Doporučená literatura	877
	Dodatek 2 Součiny rozpustnosti při 25 °C	881
	Dodatek 3 Disociační konstanty ve vodě při 25 °C.....	885
	Dodatek 4 Konstanty stability komplexů při 25 °C.....	890
	Dodatek 5 Oxidačně-redukční potenciály	893
	Dodatek 6 Použití exponentů a logaritmů	900
	Dodatek 7 Chemický ekvivalent, normalita.....	903
	Dodatek 8 Látky používané pro přípravu standardních roztoků....	904
	Dodatek 9 Systém managementu kvality a nejistotní přístup.....	906
	Dodatek 10 Odpovědi na vybraná cvičení.....	911
	BAREVNÁ PŘÍLOHA	929
	REJSTŘÍK	939